

Materiale til brug før og efter jeres besøg på Nationalmuseet

*Det moderne gennembrud
(ungdomsuddannelse)*

Introduktion (til læreren)

Inden I besøger Nationalmuseet for at høre om Det moderne gennembrud, giver dette materiale jer mulighed for at forberede jer til besøget samt mulighed for at følge op på emnet efterfølgende.

Før-opgaverne

I før-opgaven kan I med fordel hente følgende materiale om Det moderne gennembrud fra Nationalmuseet:

https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/natmus/undervisning/dokumenter/dk_historier/det_moderne_gennembrud_2.pdf

Her kan I arbejde med arbejds spørgsmål som forberedelse til besøget. Disse arbejds spørgsmål giver eleverne en introduktion til perioden. I kan også bruge DRs serie "1800-tallet på vrangen" som forberedelse.

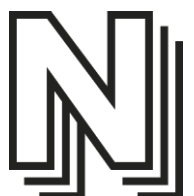
Undervisningen foregår på Nationalmuseet i udstillingen Danmarkshistorier 1660-2000

Tag med på en rejse tilbage til Georg Brandes' og Herman Bangs tid, og hør hvordan litteraturen satte emner som kvinders stilling i samfundet, seksualitet og socialt ansvar til debat. *Det, at en litteratur i vore dage lever, viser sig i, at den sætter problemer under debat.* Med disse ord ønskede Georg Brandes at forandre litteraturen. Han var træt af Biedermeier idyllen og sætter derfor i 1871 gang i den litterære periode der i dag kendes som "Det moderne gennembrud". I dette undervisningsforløb får eleverne indblik i de tanker og ideer der prægede netop denne periode. De vil møde nogle af tidens store litterater, og høre mere om en tid hvor arbejderne i byen og landbefolkningen kæmper sig til en stemme. Hvor uligheden i samfundet italesættes. Hvor kvinderne kræver rettigheder og uddannelse, og hvor det unge demokrati og politiske system blev skabt.

Efteropgave

I efteropgaven kan I vælge at arbejde videre med kunstens udtryk i den anden halvdel af 1800-tallet med udvalgte kunstværker fra undervisningsforløbet. Eleverne kan med fordel arbejde med at karakterisere forskellene fra guldaldermalerierne til malerierne fra Det moderne gennembrud.

I kan også arbejde videre med periodens forfattere ud fra de forfattere, som eleverne arbejder med i undervisningsforløbet på museet.

Før-opgaver

Elevopgave 1: Arbejd med 1800-tallet på vrangen

På www.dr.dk kan I finde arbejdsspørgsmål og se serien [1800-tallet på vrangen](#)

Her kan eleverne bl.a. få mere viden om de forskellige samfundsklasser, datidens diskussioner om køn, periodens forfattere og kunstnere m.fl. I kan også overveje at eleverne ser udvalgte klip eller afsnit som forberedelse eller hjemmeopgave.

Elevopgave 2: Introduktion til Det moderne gennembrud som periode

I før-opgaven kan I med fordel hente følgende materiale om Det moderne gennembrud fra Nationalmuseet:

https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/natmus/undervisning/dokumenter/dk_historier/det_moderne_gennembrud_2.pdf

Materialet kan bruges som introduktion til perioden, diskussion om kønsroller, kunsten og litteraturens brud med romantikken.

Eleverne kan med fordel arbejde med følgende spørgsmål:

- Kom med konkrete eksempler på, hvordan Det moderne gennembrud er et opgør med tidligere tider.
- Karakterisér Danmark i slutningen af 1800-tallet. Hvad er det for et samfund, Det moderne gennembrud foregår i?
- Hvilke centrale personer er en del af perioden ifølge materialet?
- Hvad betyder begreberne industrialisering og urbanisering? Og hvad betyder de to for samfundets udvikling?

Efter-opgaver

Elevopgave 1: Kunsten i perioden 1880-1910

I undervisningsforløbet arbejder eleverne med følgende værker:

Udslidt af H.A. Brendekilde

Familien Hirschsprung af P. S Krøyer

Fra Burmeister og Wains jernstøberi 1885 af P. S Krøyer

Ebba og Sigrid Kähler Forår af L. A Ring

I klassen kan I arbejde videre med malerier i forhold til periodens stilistiske træk og opgøret med kunsten fra guldalderen. I kan overveje følgende:

- Inddrag de værker som I evt. har arbejdet med fra Guldalderen. Ellers kan I bruge [Den lille vogterdreng](#) af Carlo Dalgas 1840 som udtryk for kunsten i Guldalderen.
- Hvad siger malerierne om de fire samfundsklasser og befolkningen? Arbejd gerne med arbejderklassen, borgerskabet, landmandsklassen og daglejerne. Find mere viden [her](#)
- Find selv flere eksempler på kunstværker fra Det moderne gennembrud som kan ses som et tydeligt brud med Guldalderen.

Elevopgave 2: Arbejd med periodens forfattere

I forløbet stifter eleverne bekendtskab med Henrik Ibens *Et dukkehjem* (1879), Henrik Pontoppidans *Et Grundskud* (1887), Martin Andersen Nexø's *Lønningsdag* (1900) samt Jeppe Aakjærs *Da lampen tændtes* (1900).

I kan overveje at arbejde indledende med disse fire forfattere og hvordan deres forfatterskaber kan ses som opgør med litteraturen fra romantikken.

